

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА
Кафедра лісового господарства

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Гарант освітньої програми

 Г.П. Ішук

“ 5 ” лютого 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЛІСОПАРКОВЕ ГОСПОДАРСТВО

Освітній рівень: Магістр (другий цикл вищої освіти)

Галузь знань 20 Аграрні науки та продовольство

Спеціальність: 205 «Лісове господарство»

Освітня програма: «Лісове господарство»

Факультет: Лісового і садово-паркового господарства

Умань – 2022 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Лісопаркове господарство» для здобувачів вищої освіти спеціальності 205 «Лісове господарство» освітньої програми «Лісове господарство» ОР «Магістр». – Умань: Уманський НУС, 2022 – 15 с.

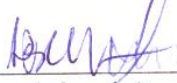
Розробник: Іщук Галина Петрівна, к.с.-г.н., доцент кафедри лісового господарства

_____ Г.П. Іщук

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри лісового господарства

Протокол від “30” вересня 2022 року №3

Завідувач кафедри лісового господарства

_____ (підпис)

(Шлапак В.П.)

“30” вересня 2022 року

Схвалено науково-методичною комісією факультету лісового і садово-паркового господарства

Протокол від “5” жовтня 2022 року № 2

Голова

_____ (підпис)

(Шемякін М.В.)

“05” жовтня 2022 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – ECTS – 3,0	Галузь знань 20 аграрні науки та продовольство	Обов'язкова	
Модулів – 2	Спеціальність: 205 «Лісове господарство»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 4		2-й	2-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання -		Семестр	
Загальна кількість годин: денної форми навчання – 90		1-й	1-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 4	Освітня програма «Лісове господарство» Освітній рівень: магістр	14 год.	4 год.
		Практичні	
		16 год.	6 год.
		Лабораторні	
		Самостійна робота	
		60 год.	80 год.
		Індивідуальні завдання	
		Вид контролю: екзамен	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни – «Лісопаркове господарство» при підготовці фахівців спеціальності 205 «Лісове господарство» є теоретична та практична підготовка навиків організації та ведення господарства в зелених зон міст і лісопарках зокрема, як однієї з важливих складових лісового господарства. Процес навчання базується на досягненнях вітчизняної та зарубіжної науки і практики в галузі організації лісопарків і зелених зон міст.

Завдання дисципліни – дати теоретичні знання в галузі проектних, будівельних та експлуатаційних робіт при формуванні та експлуатації лісових ландшафтів в лісопарках і зелених зонах міст.

Студенти повинні

знати:

- класифікацію лісопаркових ландшафтів та мету їх створення;
- принципи визначення естетичної та курортологічної цінності лісопарків;
- функції лісопарків;
- систему організації таксаційних робіт у лісопарках;
- принципи зонування території лісопарку;
- принципи створення доріжково-стежкової сітки в лісопарках;
- завдання реконструкції лісопарків;
- організацію реконструкції лісопарків;
- завдання охорони лісопарків;
- методи визначення об'єму рекреаційних навантажень на територію лісопарку.

вміти:

- проводити пошук професійної інформації стосовно вивчення та проектування лісопарків;
- складати кошториси ведення лісопаркових робіт;
- проводити ландшафтно-планувальний аналіз території лісопарків;
- відбирати оптимальне покриття для доріжково-стежкової сітки;
- розробляти проектну документацію для реконструкції ділянок лісопарку;
- організовувати охорону лісопарків;
- організовувати нагляд та експлуатацію споруд та обладнання лісопарків.

володіти:

- навичками ведення таксаційної документації лісопарку;
- навичками ведення господарської документації лісопарку;
- навичками проведення біотехнічних заходів ц лісопарках
- навичками оформлення проектної документації щодо створення лісопарків.

При вивченні дисципліни Лісопаркове господарство згідно ОПП за спеціальністю 205 «Лісове господарство» ОР «Магістр» здобувачі вищої освіти повинні оволодіти наступними програмним забезпеченням.

Місце дисципліни у структурно-логічній схемі підготовки здобувачів вищої освіти:

Дисципліна читається на другому курсі в першому семестрі, після вивчення таких дисциплін: регіональне лісівництво, оптимізація лісоаграрних ландшафтів, відтворення лісів екологоадаптаційними методами.

Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері лісового і мисливського господарства.

Загальні компетентності:

1. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні;
2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професії.

Фахові компетентності:

1. Здатність застосовувати для вирішення виробничих задач лісогосподарського виробництва та дослідження лісових екосистем сучасні інформаційні системи та комп'ютерні технології у процесі збору, оброблення та аналітичного узагальнення лісівничої інформації;
2. Здатність використовувати професійні лісівничі знання й практичні навички та наукові рекомендації для організації і ефективної експлуатації систем захисних насаджень різного цільового призначення.

Програмні результати навчання:

3. 1. Систематизація документообігу, підготовка технічної, проектної, технологічної та організаційно-управлінської документації, формування звітності, впровадження системи менеджменту якості на підприємстві;
4. 2. Застосовувати методи проектування та моделювання для розроблення і реалізації проектів та інженерних рішень за заданими вимогами.

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Вступ до лісопаркового господарства

Змістовий модуль 1. Основні поняття про лісопарк

Тема 1. Поняття про лісопарки. Лісопарковий ландшафт як основна одиниця просторової організації території лісопарку.

Поняття про лісопарки. Лісопарковий ландшафт як основна одиниця просторової організації території лісопарку. Головні компоненти лісопарку. Класифікація лісопаркових ландшафтів.

Тема 2. Негативний вплив рекреаційного навантаження на лісові насадження.

Рекреаційні навантаження. Лісовий біогеоценоз. Рекреаційна діяльність людини. Рекреаційна ємність території.

Topic 2. Negative impact of recreational load on forest plantations.

Recreational loads. Forest biogeocenosis. Human recreational activity. Recreational capacity of the territory.

Змістовий модуль 2. Головні компоненти лісопарку

Тема 3. Характеристика рекреаційних об'єктів СНД та головні компоненти лісопарку.

Коротка характеристика рекреаційних об'єктів країн СНД. Головні компоненти лісопарку

Тема 4. Характеристика лісопарків України

Лісопарки Полісся. Лісопарки Лісостепу. Лісопарки Сухого Степу. Лісопарки Прикарпаття.

Модуль 2 Проектування і будівництво лісопарків та основи ведення господарства в рекреаційному лісі

Змістовий модуль 3. Проектування та будівництво лісопарків

Тема 5. Стадії проектування. Об'ємно-просторова організація лісопарків.

Архітектурно-планувальне завдання. Стадія проектування. Проектно-кошторисна документація для проектування лісопарків. Робоча частина проекту.

Тема 6. Основні методи будівництва лісопарків. Благоустрій територій лісопарків.

Основні методи будівництва лісопарків. Благоустрій територій лісопарків. Ландшафтна реконструкція насаджень лісопарків. Способи реконструкції та особливості їх проведення у різних функціональних зонах.

Тема 7. Зонування об'єктів рекреаційного лісокористування

Об'ємно-просторова організація лісопарків. Функціональне зонування об'єктів рекреаційного лісокористування. Малі архітектурні форми. Планування дорожньо-стежової мережі.

Змістовий модуль 4. Формування лісопаркових ландшафтів та організація лісопаркових господарств

Тема 8. Особливості рубок формування ландшафтів різного природного складу.

Формування ландшафтів у соснових лісах. Формування ландшафтів у ялинових насадженнях. Формування ландшафтів у дібровах. Формування ландшафтів у березових насадженнях. Формування ландшафтів у осикових насадженнях. Формування ландшафтів у букових насадженнях.

Тема 9 Лісогосподарські та протипожежні заходи.
Лісогосподарські заходи. Протипожежні заходи.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин								
	денна форма					Заочна форма			
	усього	у тому числі				усього	у тому числі		
		л	п.	інд.	с.р.		л	п	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Модуль 1									
Змістовий модуль 1. Основні поняття про лісопарк									
Тема 1. Поняття про лісопарки. Лісопарковий ландшафт як основна одиниця просторової організації території лісопарку.	5	1	2	-	2	9	1	-	8
Тема 2. Негативний вплив рекреаційного навантаження на лісові насадження. Topic 2. Negative impact of recreational load on forest plantations	5	1	-	-	4	10	-	-	10
Разом за змістовим модулем 1.	10	2	2	-	6	19	1	-	18
Змістовий модуль 2. Головні компоненти лісопарку									
Тема 3. Характеристика рекреаційних об'єктів СНД та головні компоненти лісопарку.	8	2	2	-	4	13	1	2	10
Тема 4. Характеристика лісопарків України.	8	2	2	-	4	12	-	2	10
Разом за змістовим модулем 2	16	4	4	-	8	25	1	4	20
Модуль 2									
Змістовий модуль 3. Проектування та будівництво лісопарків									
Тема 5. Стадії проектування. Об'ємно-просторова організація лісопарків.	16	2	2	-	12	14	2	2	10
Тема 6. Основні методи будівництва лісопарків. Благоустрій територій лісопарків.	20	2	2	-	16	10	-	0	10
Тема 7. Зонування	8	1	2	-	5	10	-	-	10

об'єктів рекреаційного лісокористування									
Разом за змістовим модулем 3	44	5	6	-	33	34	2	2	30
Змістовий модуль 4. Формування лісопаркових ландшафтів та організація лісопаркових господарств									
1	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Тема 8. Особливості рубок формування ландшафтів різного природного складу.	9	1	2	-	6	10	-	-	10
Тема 9. Лісогосподарські та протипожежні заходи.	11	2	2	-	7	2	-	-	2
Разом за змістовим модулем 4	28	4	6	-	18	22	-	-	22
ІНДЗ	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Усього годин	90	14	16	-	60	90	4	6	80

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість год.	
		д	з
1	ЗМ № 2. Т3. <i>Практичне заняття 1. Тема: Лісівничо-таксаційний аналіз насаджень.</i> <i>Practical lesson 1. Topic: Forestry and taxation analysis of plantations.</i>	2	
2	<u>МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ №1</u>		
3	ЗМ № 3. Т5. <i>Практичне заняття 2. Тема: Проект організації території лісопарку</i>	2	2
4	ЗМ № 3. Т6. <i>Практичне заняття 3. Тема: Проект господарських заходів з влаштування лісопарку</i>	2	2
6	ЗМ № 3. Т7. <i>Практичне заняття 4. Тема: Розрахунок річної лісосіки по ландшафтним рубкам догляду.</i>	2	
7	ЗМ № 4. Т8. <i>Практичне заняття 5. Тема: Оптимізація території лісопарку.</i>	2	2
	ЗМ № 4. Т8. <i>Практичне заняття 6. Тема: Влаштування лісопаркових доріжок та майданчиків на різних за призначенням об'єктах.</i>	2	
8	ЗМ № 4. Т9. <i>Практичне заняття 7. Тема: Протипожежна організація території.</i>	2	
	ЗМ № 4. Т9. <i>Практичне заняття 8. Тема: Проект рекреаційного маршруту</i>	2	
9	<u>МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ №2</u>		
Всього		16	6

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		д	з
Модуль 1. Вступ до лісопаркового господарства			
1.	Сучасне соціальне значення лісів.	2	2
2.	Вплив рекреації на компоненти лісової екосистеми	2	2
3.	Вплив приміських лісів на повітряний басейн міста.	2	4
4.	Позитивний вплив приміських лісів на газовий склад та забрудненість повітря у місті.	2	2
5.	Вплив рекреації на надґрунтовий покрив у лісі.	2	2
6.	Вплив рекреації на лісовий ґрунт.	1	4
7.	Вплив рекреації на лісових тварин.	1	2
8.	Динаміка чисельності окремих видів тварин у приміських лісах.	1	2
9.	Механізм шкідливого впливу рекреації на деревостан.	1	4
10.	Функціональне призначення окремих територій приміських лісів.	2	4
Модуль 2. Проектування і будівництво лісопарків та основи ведення господарства в рекреаційному лісі Основи ведення господарства в рекреаційному лісі			
11.	Сучасне соціальне значення лісів.	2	2
12.	Вплив рекреації на компоненти лісової екосистеми	2	2
13.	Вплив приміських лісів на повітряний басейн міста.	2	2
14.	Позитивний вплив приміських лісів на газовий склад та забрудненість повітря у місті.	2	2
15.	Вплив рекреації на надґрунтовий покрив у лісі.	2	2
16.	Вплив рекреації на лісовий ґрунт.	2	2
17.	Вплив рекреації на лісових тварин.	3	2
18.	Динаміка чисельності окремих видів тварин у приміських лісах.	3	2
19.	Механізм шкідливого впливу рекреації на деревостан.	2	2
20.	Функціональне призначення окремих територій приміських лісів.	2	2
21.	Сучасне соціальне значення лісів.	2	2
22.	Вплив рекреації на компоненти лісової екосистеми	2	2
23.	Вплив приміських лісів на повітряний басейн міста.	2	2
24.	Позитивний вплив приміських лісів на газовий склад та забрудненість повітря у місті.	2	2
25.	Вплив рекреації на надґрунтовий покрив у лісі.	2	2
26.	Вплив рекреації на лісовий ґрунт.	2	2
27.	Вплив рекреації на лісових тварин.	2	2
28.	Динаміка чисельності окремих видів тварин у приміських	3	4

	лісах.		
29.	Механізм шкідливого впливу рекреації на деревостан.	2	4
30.	Функціональне призначення окремих територій приміських лісів.	2	4
31.	Вплив пожеж на ліс	2	4
32.	Боротьба з лісовими пожежами в приміських лісах.	2	2
33.	Сучасні проблеми використання приміських лісів.	3	2
Всього		60	80

7. Методи навчання

Методи навчання у ЗВО відповідно до ОП спеціальності 205 «Лісове господарство» ОР «магістр» з вивчення дисципліни Лісопаркове господарство спрямовані не лише на передавання і сприймання знань, а й на проникнення у процес розвитку науки, розкриття їх методологічних основ.

У зв'язку з цим використовуються наступні методи у навчання:

- метод організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності (пояснення, інструктаж, розповідь, лекція, бесіда, робота з підручником, демонстрування, самостійне спостереження, ілюстрування, практичні і дослідні роботи);
- метод стимулювання навчальної діяльності (навчальна дискусія, забезпечення успіху у навчанні, створення ситуацій інтересу у процесі викладання, створення ситуацій новизни, опара на життєвий досвід студент, стимулювання обов'язків відповідальності в навчанні);
- метод контролю і самоконтролю у навчанні (усний, письмовий, тестовий, самоконтроль і самооцінка).

8. Методи контролю

Методи контролю: поточне тестування, самостійні роботи (у вигляді реферату, презентації, описової роботи), підсумкові екзаменаційні питання).

9. Розподіл балів, які отримують студенти для екзамену

Поточне тестування та самостійна робота (70 балів)							Під- сумковий екзамен	Сума
Модулі	модуль 1		модуль 2					
	бали							
	20		25		25			
Змістові модулі,	ЗМ 2 (2 год)	МК №1 15 бал.	ЗМ 3 (4 год)		ЗМ 4 (4 год)		МК №3 15 бал.	
Практичні роботи	Пр.р.№1 – 2,5 бал. Пр. р.№2 – 2,5 бал.		Пр. р.№3 – 2,5 бал. Пр. р.№4 – 2,5 бал.,	Пр.р.№5 – 2,5 бал . Пр. р.№6 – 2,5 бал	Пр р.№7 – 2,5 бал., Пр. р.№8 – 2,5 бал.,	Пр р.№9 – 2,5 бал., Пр. р.№10 – 2,5 бал.		
Самостійна робота	5		5		5			
							30	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Методичне забезпечення

Конспекти лекцій, методичні розробки до проведення практичних занять, навчальні посібники, нормативні документи, ілюстративні матеріали, природний матеріал.

1. Ішук Г.П. Лісопаркове господарство: Методичні рекомендації з практичних робіт для здобувачів вищої освіти освітньо рівня «магістр» за спеціальністю 205 «Лісове господарство». Уманський НУС, 2018. 42 с.
2. Ішук Г.П. Лісопаркове господарство: Методичні з самостійної роботи для здобувачів вищої освіти освітньо рівня «магістр» за спеціальністю 205 «Лісове господарство». Уманський НУС, 2018. 11 с.

11 Рекомендована література

Базова

1. Ворон В.П. Рекомендації щодо комплексної оцінки стійкості рекреаційно-оздоровчих лісів, організації їх моніторингу та оптимізації рекреаційного лісокористування в них. Харків: УкрНДІЛГА, 2010.
2. Атрохін В.Г., Курамшин В.Я. Ландшафтне лісівництво. К: Екологія, 1991, 176 с.
3. Генсирук С.А., Нижник М.С., Возняк Р.Р. Рекреаційне використання лісів. К.: Урожай, 1987. 248 с.
4. Кучерявий В.А. Зелена зона міста. Київ: Наукова думка, 1981. 246 с.
5. Пронін М.І. Лісопаркове господарство. К.: Наукова думка, 1990. 176 с.
6. Середін В.І., Парпан В.І. Ліс – база відпочинку. Ужгород: Карпати, 1988. 110 с.

Допоміжна

1. Кучерявий В.А. Урбоекологічні основи фітомеліорація. Ч.І., Урбоекологія. К.: НПО "Інформація", 1991. - 352 с.
2. Кучерявий В.П. та ін. Проблеми урбоекології. Темат. зо. наук, праць. Київ: НМКВО, 1992. 160 с.
3. Шукель І. В. Моделювання процесів рекреаційного природокористування. Екологізація економіки як інструмент сталого розвитку в умовах конкурентного середовища. Львів, 2005. Вип.15.7. С.313-322.
4. Шукель І. В., Бачук В. А. Підходи до влаштування еколого-пізнавальних маршрутів у Білоозерському лісництві Рівненського ПЗ. Екотуризм і сталий розвиток в Карпатах: міжнар. наук.-практ. конф., 10-12 жовт. 2007 р. Рахів, 2007. С. 262-367.

12.Інформаційні ресурси

1. Лісовий кодекс України [Електронний ресурс]. Верховна Рада України. Джерело: Офіц. сайт ВР України. Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/3852-12>

13. Зміни у робочій програмі 2022 році

Переглянуто компетентності, кількість годин з практичних робіт та список літературних джерел. В програму навчальної дисципліни включено одне лекційне і одне практичне заняття на англійській мові.